

Z á p i s

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

dne 10. prosince 2009 ve 13:00 hodin (nábř. E. Beneše 4, místnost 147 - vládní zasedačka)

Přítomní členové Rady: Ing. Jan Litomiský (zmocněnec vlády pro lidská práva a místopředseda Rady), Ing. Jan Málek (náměstek ministra financí), JUDr. František Mikeš (náměstek ministra kultury), MUDr. Marián Hošek (náměstek ministra práce a sociálních věcí), PhDr. Marek Ženíšek (náměstek ministryně spravedlnosti), Ing. Helena Bambasová (náměstkyně ministra zahraničních věcí), Ing. Martin Slaný (Kancelář prezidenta republiky), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Irena Nováková (německá menšina), Władysław Niedoba, Tadeusz Wantuła (polská menšina), PhDr. Agáta Pilátová (rusínská menšina), Ing. Igor Zolotarev (místopředseda Rady, ruská menšina), PhDr. Radovan Čaplovič, PhMr. et PhDr. Štefan Medzihorský, Mgr. Vladimír Skalský (slovenská menšina), Karin Kubešová, CSc. (srbská menšina), Mgr. Olga Mandová (ukrajinská menšina).

Hosté: JUDr. Tomáš Kraus (židovská komunita), Bc. Martin Dzingel (německá menšina), Ing. Dimitr Christov (bulharská menšina), Mgr. Romana Hrabáková (ředitelka Domu národnostních menšin v Praze), Bc. Stanislav Daniel, plk. Ing. Andrej Rohal, pplk. Mgr. Lumír Hendrych (všichni ze Střední policejní školy v Holešově), PhDr. Ivana Dostálová (Ministerstvo vnitra), PhDr. Václav Appl, JUDr. Blanka Bartíková (Ministerstvo kultury), Linda Prokešová (stážistka v sekretariátu Rady), Vojtěška Hervertová (Úřad vlády).

Sekretariát Rady: Mgr. Ondřej Klípa, RNDr. Milan Pospíšil.

***

Program

1. Dotační programy na podporu organizací příslušníků národnostních menšin – resorty kultury a školství, mládeže a tělovýchovy (aktuální situace; obměna členů dotační výběrové komise Ministerstva kultury pro program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin)
2. Dotační program podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků - aktuální stav a složení výběrové dotační komise
3. Informace o Domu národnostních menšin v Praze
4. Pracovní skupina pro otázky poválečného zestátnění majetku organizací polské národnostní menšiny
5. Otázka názvu hydronyma Olše/Olza
6. Informace o Alianci civilizací
7. Prezentace menšin v médiích
8. Různé

***

Jednání Rady vlády pro národnostní menšiny vedl její místopředseda, zmocněnec vlády pro lidská práva Jan Litomiský. Ten po úvodu navrhl z technických důvodů změnu v pořadí bodů programu. Rada konsensuálně stvrdila program jednání.

Ad 1

F. Mikeš informoval o dotačním programu resortu kultury na podporu kulturních aktivit. V roce 2009 bylo podpořeno 97 projektů, celkem 60 předkladatelů. Výše dotace činila 10 046 tis. Kč (včetně projektu na světový romský festival Khamoro). Pro rok 2010 bylo zatím zaevidováno 90 projektů, jejich agenda se ale zpracovává postupně. Předpokládá se, že jednání Dotační výběrové komise se uskuteční v polovině února příštího roku.

B. Bartíková za tentýž resort, program na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin uvedla, že v roce 2009 celková výše dotace činila 30 134 tis. Kč, šlo o 26 projektů. V letošním roce se přihlásilo 32 projektů, změnou je skutečnost, že ve větší míře jde o přihlášky organizací vietnamské komunity. Seznam projektů, které jsou pro formální nedostatky vyřazeny ze soutěže, bude vyvěšen na webu resortu. K obměně členů Dotační výběrové komise informovala, že jde o 5 zástupců národnostních menšin (bulharskou, maďarskou, rusínskou a ruskou), z toho přišly tři nominace. A. Rákoczi za maďarskou menšinu uvedla, že jde o Magdalenu Šmejkalovou, A. Pilátová za rusínskou menšinu uvedla nominaci Františka Vejra. Na otázku I. Zolotareva po nutnosti obměnit komise po volbách do Poslanecké sněmovny upřesnil M. Pospíšil, že po volbách se mění příslušní členové Rady, kteří dovršili druhé funkční období, resortních grémií se tato obměna netýká. B. Bartíková jej doplnila, že členství v Dotačních komisích resortu kultury se řídí samostatným vnitřním předpisem ministerstva, s volbami nesouvisí. Dále informovala, že v práci Dotační výběrové komise došlo k inovaci, kdy projekty budou přístupny členům komise v elektronické podobě, přičemž členům budou přidělena přístupová práva/hesla. Jednání komise se předpokládá v průběhu ledna, přihlížet se rovněž bude k vyúčtování projektů realizovaných v roce 2009.

V. Skalský oznámil, že předložil návrh na změnu zástupce v Dotační komisi pro program na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin za slovenskou menšinu. Na to reagoval R. Čaplovič, že návrh nebyl v rámci menšiny řádně projednán. J. Litomiský varoval před neuváženými spory, jež nic neřeší. B. Bartíková doplnila, že o jmenování členů komise rozhoduje náměstkyně ministra kultury.

K. Laurenčíková stran programu podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy uvedla, že v roce 2009 proběhla dvě výběrová kola. Celková výše dotace činila 18 131 tis. Kč. Kromě toho, že počet projektů byl vyšší ve srovnání s předchozím rokem o 48, se zlepšila očividně jejich kvalita. Na příští rok je přihlášena do výběrového řízení 101 žádost. Novinkou bylo, že po uzavěrce bylo možno do tří pracovních dnů drobné technické nedostatky projektů opravit. Seznam neúspěšných projektů bude zveřejněn počátkem ledna 2010, seznam úspěšných bude znám v březnu 2010, přičemž bude bráno v potaz vyúčtování předchozích projektů. Ve státním rozpočtu je vyčleněno 18 317 tis. Kč, což znamená navýšení (v období škrtů nebyvalé). V programu na rok 2010 jsou vyhlášeny dva moduly, a to vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchova. Změnou je i zvýšení hodnoty minimální dotace. Resort rovněž respektoval doporučení Rady z minulého jednání o prioritách dotací.

Ministerstvo vyjadřuje Radě a jejímu sekretariátu díky za podporu při propagaci programu (konkrétně za obesílání potenciálních řešitelů).

Usnesení č 91:

Rada bere na vědomí návrhy změn ve složení Výběrové dotační komise v programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin tak, jak byly prezentovány zástupci menšin a resortem kultury a jak jsou uvedeny v tomto záznamu.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
16	0	1

Ad 2

J. Litomiský informoval, že věcné hodnocení žádostí je podle čl. 6 Zásad a podmínek pro poskytování dotací na program Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2010 prováděno odborným orgánem pro hodnocení projektů, jež jmenuje předseda Rady. Jednotlivé menšiny, příslušné resorty, Moravskoslezský kraj a Úřad vlády navrhly tyto členy komise:

Německá menšina	Doc. Dr. Mojmír Kolář
Polská menšina	Ing. Vladysław Adamec
Romská menšina	Mgr. Margita Wagner
Slovenská menšina	PhDr. Mira Nábělková, CSc.
Ministerstvo kultury	JUDr. Blanka Bartíková
	PhDr. Václav Appl
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Mgr. Nad'a Holická
Úřad vlády	Mgr. Ondřej Klípa
	RNDr. Milan Pospíšil
Moravskoslezský kraj	Mgr. Daniel Vrána

Z rozpočtu na tento dotační program bude vyčleněno jedno procento na administrativní náklady a odměny odborným hodnotitelům projektu. Stejný princip je uplatňován také v dalších dotačních programech vyhlašovaných v rámci sekce pro lidská práva Úřadu vlády.

Usnesení č. 92

Rada bere na vědomí informace o dotačním programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a o složení hodnotitelské komise.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
18	0	0

Ad 3

Aktuální situaci v Domě národnostních menšin popsala zevrubně R. Hrabáková. Připomněla, že Dům vznikl v roce 2007, počátkem letošního roku byl transformován na obecně prospěšnou společnost. Plní funkci koordinátora národnostně menšinových sdružení, 11 menšin, každá užívá pro sebe výhradně dvě kanceláře, podílí se na společném využívání společenského sálu s kavárnou, výstavní síně a zasedací místnosti. Pořádají se zde výstavy, divadelní představení, filmové produkce, literární a poetické večery, v menší míře hudební produkce (donedávna zde vystupovalo 5 souborů – řecký Akropolis, maďarský Nyitvék, slovenská Limbora a ukrajinské Gerelo). V té věci se připravuje spolupráce s romskou menšinou. Každá menšina má právo používat společné prostory v přepočtu jeden měsíc v roce. Dům spolupracuje s Úřadem vlády a Agenturou pro sociální začleňování v pořádání

výstav. Slabou stránkou je, že akce nenavštěvuje větší množství lidí zvenčí. Dům kooperuje rovněž s sdruženími cizinců, s Magistrátem hl. Prahy, o.p.s. Člověk v tísni, občanskými sdruženími Romea a Slovo 21. Bohužel byl ukončen kurs češtiny pro cizince.

Problém je ve financování akcí, který nelze organizovat již úplně bezplatně. Některá sdružení na ně nemají (podle jejich vyjádření) na ně finanční prostředky. Nutná úhrada přitom zdaleka neodpovídá skutečným nákladům na provoz. Dům jako takový se chce zapojit do resortních dotačních řízení, dosud se z formálních důvodů nemohl přihlásit. Druhý problém tkví v tom, že místo chorvatské menšiny, která dvě místnosti nenárokuje, využívá tyto Magistrát hl. Prahy jako kanceláře pro své zaměstnankyně, tři specialistky pro národnostní menšiny, jejichž role v Domě není zcela vyjasněna (není přesně vymezen jejich vztah k menšinám, jež by uvítaly spolupráci a nevědí, do jaké míry jsou jim specialistky k dispozici). Uvítala by pomoc ve věci komunikace s Magistrátem hl. m. Prahy ze strany sekretariátu či Rady. Vadou je, že rozpočet Domu není dostatečně s Magistrátem dořešen. I. Zolotarev kvitoval s povděkem, že Rada se pravidelně Domem zabývá. Přiznává, že byly určité obavy z jeho transformace a doufá, že problémy budou postupně v průběhu jeho činnosti řešeny, např. již zmíněnou komunikaci s Magistrátem hl. m. Prahy. Za nadějný krok označil ustanovení Programové rady. M. Pospíšil nabídl za sekretariát Rady pomoc při jednání s radními a úředníky Magistrátu hl. m. Prahy.

Ad 4

O. Klípa informoval, že dne 24. listopadu se sešla pracovní skupina pro otázky poválečného zestátnění majetku organizací polské národnostní menšiny na Těšínsku, kterou svolal předseda Rady. Na jednání byl přítomen zástupce polské národnostní menšiny v Radě, Tadeusz Wantuła, dále právní experti na danou problematiku, prof. Jan Kuklík a dr. René Petráš a pracovníci sekretariátu Rady. Z jednání pracovní skupiny vyplynulo, že poškozené organizace nemají na odškodnění právní nárok. Nicméně lze uvažovat o dalších možnostech realizace usnesení vlády ze dne 23. října 1996 č. 555, tedy vyjádření, že „se lze ztotožnit s morálním nárokem Matice školské na majetek bývalé Matice školské v Československu“. Konkrétní formy alespoň částečné nápravy křivdy na majetku poškozených organizací budou předmětem dalšího jednání pracovní skupiny. Jeho termín a složení účastníků bude ponecháno na zvážení předsedy této pracovní skupiny, tj. zástupci polské národnostní menšiny v Radě.

Ad 5

O. Klípa rovněž uvedl, že jako reakci na zveřejnění stanoviska Ministerstva vnitra ohledně navrácení původního názvu řeky Olše (Olza) sekretariát Rady obdržel vyjádření několika výborů pro národnostní menšiny a dalších subjektů z dotčených obcí (Český Těšín, Chotěbuz, Bystřice, Rada Kongresu Poláků v ČR, místní skupiny PZKO v Českém Těšíně a další). Vzhledem k zamítavému stanovisku Ministerstva vnitra a s ohledem na současnou finanční situaci státu však v tuto chvíli předseda Rady nedoporučuje trvat na oficiální změně názvu. Jako dočasné řešení proto navrhuje doporučení starostům měst a obcí, jejichž správním obvodem protéká řeka Olše, aby uváděli názvy řeky na nápisech ve své kompetenci pokud možno vždy v původním tvaru „Olza“ nebo dvojjazyčně Olše – Olza, tj. novotvar i původní název. Náklady spojené se zřizováním nových tabulí s názvem řeky je přitom možno hradit z dotačního programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. T. Wantuła požádal o razantnější řešení již nyní, bez ohledu na finanční krizi. Na to reagovala K. Laurenčíková obavou, že náklady na všechny změny (mj. učebnice, mapy/atlasy

apod.) mohou být skutečně nebývale velké. O. Klípa upřesnil, že to byl také hlavní důvod odmítavého stanoviska resortu vnitra, a proto je navrhované řešení v dané situaci zřejmě maximální možnou variantou. F. Mikeš doporučil, aby změna názvu probíhala po etapách se stanoveným termínem kompletního přejmenování, takže např. nová edice učebnic či map již může obsahovat správný název, aniž by přejmenování nastalo plošně. M. Pospíšil informoval, že se jedná o hraniční tok, že by bylo nutno i zasáhnout do mezinárodních smluv.

O. Klípa přislíbil, že návrh řešení F. Mikeše bude konzultován s resortem vnitra a dále rozpracován.

Usnesení č. 93

Rada vlády doporučuje starostům měst a obcí, jejichž správním obvodem protéká řeka Olše, aby s ohledem na historické skutečnosti, vyjádření Ministerstva vnitra k možnosti navrácení původního názvu řeky, mezinárodní ochranu hydronym a Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků uváděli názvy řeky na nápisech ve své kompetenci pokud možno vždy v původním tvaru „Olza“ nebo dvojjazyčně „Olše – Olza“, tj. novotvar i původní název.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	2	1

Ad 6

V úvodní informaci O. Klípa uvedl, že od doby přijetí Akčního plánu vládou ČR (září 2009) došlo k řadě schůzek za účelem vyjasnění kompetencí a nastínění možností spolupráce. Jednání proběhlo s ředitelem nadace Forum 2000, Oldřichem Černým, který vyjádřil Alianci civilizací své sympatie a podporu a přislíbil informovat o Alianci v rámci aktivit Fora 2000. Proběhlo také setkání s představitelem Integračních center pro cizince a se zástupci Odboru migrační a azylové politiky Ministerstva vnitra. Ze setkání vyplynulo, že mechanismy konzultací a spolupráce s cizinci na krajské a místní úrovni nejsou často dostačující. Zahrnutí těchto témat do agendy výborů pro národnostní menšiny je tedy velice vhodné, pokud na ně kapacita jednotlivých výborů stačí.

Pro rozšíření povědomí o Alianci civilizací byla zaregistrována doména aliancecivilizaci.cz a byla vytvořena nová informační stránka v rámci sekce Rady vlády pro národnostní menšiny na portálu vlády České republiky. Paralelně probíhají intenzivní jednání se sekretariátem Aliance civilizací v New Yorku, ohledně možností zapojení se do mezinárodních projektů Aliance. Ujistil členy Rady, že o dalším postupu bude sekretariát Rady průběžně informovat. I. Zolotarev tento nový směr aktivit uvítal a vyjádřil naději, že zde by organizace národnostních menšin mohly být společností užitečné. V té souvislosti se dotázal, zda je v dosavadních dotačních programech pro projekty tohoto zaměření prostor. O. Klípa jej ujistil, že přinejmenším v dotačním programu resortu školství na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy se s touto oblastí počítá. Musí zde být dle vyjádření K. Laurenčíkové zachován cíl vzdělávání. Za Ministerstvo kultury uvedl V. Appl, že program podpory kulturních aktivit není do budoucna nikterak uzavřený, jediným problémem může být celková výše finančního příspěvku na tento program. Je to samozřejmě otázka priorit, které se stanoví.

V další rozpravě J. Kraus upozornil na to, že projekt Aliance civilizací není veřejnosti znám, tudíž by bylo vhodné zapojit média. H. Bambasová připomněla, že projekt vznikl původně kvůli řešení otázky vztahu islámského prostředí a Západu, což je téma poněkud vzdálené

charakteru našich národnostních menšin. No to reagoval O. Klípa tím, že i naše národnostní menšiny mají svou specifickou roli v širě pojaté otázce mezináboženského dialogu. Každý z 80 účastnických států navíc přizpůsobil projekt svým potřebám. K. Laurenčíková uvedla jako významnou cílovou skupinu samosprávu. Připomněla, že resort vnitra je již v této věci aktivní vzhledem k problematice sociálního vyloučení, kdy školí jednotlivé zaměstnance samospráv. Jedním ze stěžejních cílů Aliance civilizací by tak mohlo být získání samosprávy pro aktivní přístup v oblasti mezináboženského a obecně interkulturního dialogu.

Ad 7

O. Klípa podal informaci o tom, že dne 5. listopadu t. r. se sešel Výbor proti diskriminaci Rady vlády pro lidská práva, který projednával otázku prezentace menšin v médiích. Na jednání byla představena závěrečná zpráva z projektu Evropské komise Media4Diversity a v ní obsažená závěrečná doporučení pro média, státní i neziskový sektor. Zástupci Rady vlády pro lidská práva navrhli, aby v České republice vznikla podobná doporučení, a to jako podnět výboru, který by byl představen médiím a jiným subjektům (Rady ČRo, ČT apod.). Pro zájemce z řad členů Rady vlády pro národnostní menšiny se nabízí možnost zapojit se do této iniciativy prostřednictvím sekretariátu Rady. Zájemcům dále nabídl závěry z pracovního semináře „Pomáhají česká média nárůstu vlivu extremismu?“, který se konal v květnu t. r. pod vedením firmy GAC. Pro inspiraci doporučil také stránky projektu Aliance civilizací, zaměřené na rychlou komunikaci mezi médii a experty na problematiku rasismu a extremismu.

Ad 8

→ Ničení tabulí s polskými názvy na Těšínsku

O. Klípa informoval o reakci předsedy Rady a ministra pro lidská práva na průběžné informace o ničení tabulí s polskými nápisy na Těšínsku. V tomto regionu se ničení tabulí pravidelně vyskytuje již od počátku rozsáhlejšího zřizování těchto nápisů v souvislosti se vstupem v platnost Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Ničením tabulí byly v poslední době zasaženy zejména obce Český Těšín, Smilovice, Bystřice, Hrádek, Střítež a další. Tato zločinnost již dosáhla takových rozměrů, že některé obce zvažují rezignaci na opravy dvoujazyčných nápisů a jejich další umístění. Vzhledem k systematickému poškozování pouze polských částí dvoujazyčných nápisů lze tuto aktivitu považovat za projev hanobení národa, nikoliv za náhodné vandalství. Z toho důvodu ministr zašle několika regionálním periodikům otevřený dopis s výzvou k odporu vůči tomuto chování a bude o této činnosti informovat také ministra vnitra. J. Litomiský připomněl, že určitě dochází k trestnému jednání, na něž by bylo třeba upozornit možná i zpravodajské služby. O. Klípa doplnil ještě informaci o skutečnost, že náprava škod je hrazena povětšinou z prostředků rozpočtu obcí, což může zvyšovat napětí v místním obyvatelstvu. I. Nováková upozornila na skutečnost, že přestože existují obce, které by svým podílem německé národnosti měly nárok na instalaci dvojjazyčných názvů, zájem o to neprojevují, mj. z důvodů obavy z nárůstu národního šovinismu.

→ Prezentace projektu Policie pro všechny (Střední policejní škola v Holešově)

Projekt uvedl J. Litomiský s tím, že Stanislav Daniel a jeho dva kolegové požádali o krátké vystoupení na jednání Rady ohledně studia na Střední policejní škole v Holešově (projekt

„Policie pro všechny“ – studium národnostních menšin). S. Daniel (koordinátor projektu) oznámil, že již třetím rokem je ve škole uskutečňován obor Bezpečnostně-právní činnost, který se skládá ze dvou fází, a to přípravy a výběru žáků (ze ZŠ) a samotného vzdělávání žáků (včetně doučování předmětů). Do projektu jsou zahrnuty i volnočasové aktivity, po úspěšném ukončení se předpokládá nástup do služebního poměru. Speciální pozornost se věnuje multikultuře, romskému etniku, jazykové přípravě a nezapomíná se ani na přípravu pedagogického sboru. Projekt je podpořen z programu ESF Lidské zdroje a zaměstnanost.

Škola je jedinou státní školou zaměřenou na národnostní menšiny. Dále jej doplnil L. Hendrych počty žáků (ve školním roce 2008/2009 bylo přijato 18 žáků z 8 národnostních menšin. Do druhého ročníku postoupilo 16 žáků. 2 žáci odešli na vlastní žádost). Poptávka po studiu na škole šestkrát převyšuje nabídku. Tímto programem má být dána šance studovat na škole i žákům z národnostních menšin. Dobře se vyvíjí spolupráce se Svazem Vietnamců a akciovou společností Saparia. S. Daniel požádal o možnost informovat o studiu v národnostně menšinových periodikách, zprostředkování kontaktů mu bylo M. Pospíšilem přislíbeno. I. Zolotarev přišel s ideou prezentace projektu přímo v Domě národnostních menšin.

→ Podpora česko-polských projektů na stránkách česko-polského fóra

V. Appl informoval o nabídce Ministerstva zahraničních věcí, jde o vyhlášení výběrového řízení na podporu česko-polských projektů pro rok 2010 v rámci Česko-polského fóra. O grant mohou žádat nevládní organizace, školy, univerzity, výzkumné instituce, samosprávy i další subjekty. Podrobnosti o podmínkách lze najít na webových stránkách MZV: http://www.mzv.cz/cesko-polske_forum/cz/podpora_projektu/vyhlaseni_vyberoveho_rizeni_na_podporu.html a www.mzv.cz/cesko-polske_forum_

Ing. Jan Litomiský v.r.
Zmocněnec vlády pro lidská práva
místopředseda Rady

Zpracovali: Pospíšil, Hervertová, Klípa